

Nap

május

Észlelő	Észl.	Módszer	Műszer
Áldott Gábor (Budapest)	13	pr	10 MC
Bozány Imre (Csitár)	2	v	10 T
Farkas László (Budapest)	7	v	8 L
Hajdu Attila (Héhalom)	4	v	12,5 T
Iskum József (Budapest)	16	pr,r,tá,prot	10 L
Prehoffer Elemér (Budapest)	22	pr	8 L
Ravasz Bálint (Gyopárosfürdő)	1	v	5 L
Szeiber Károly (Budapest)	17	pr	8 L
Észlelések száma:	83	Foltcsoport MDF:	1,5
Észlelt napok száma:	26	Fáklyamező mdf:	1,4
Inaktív napok száma:	8		

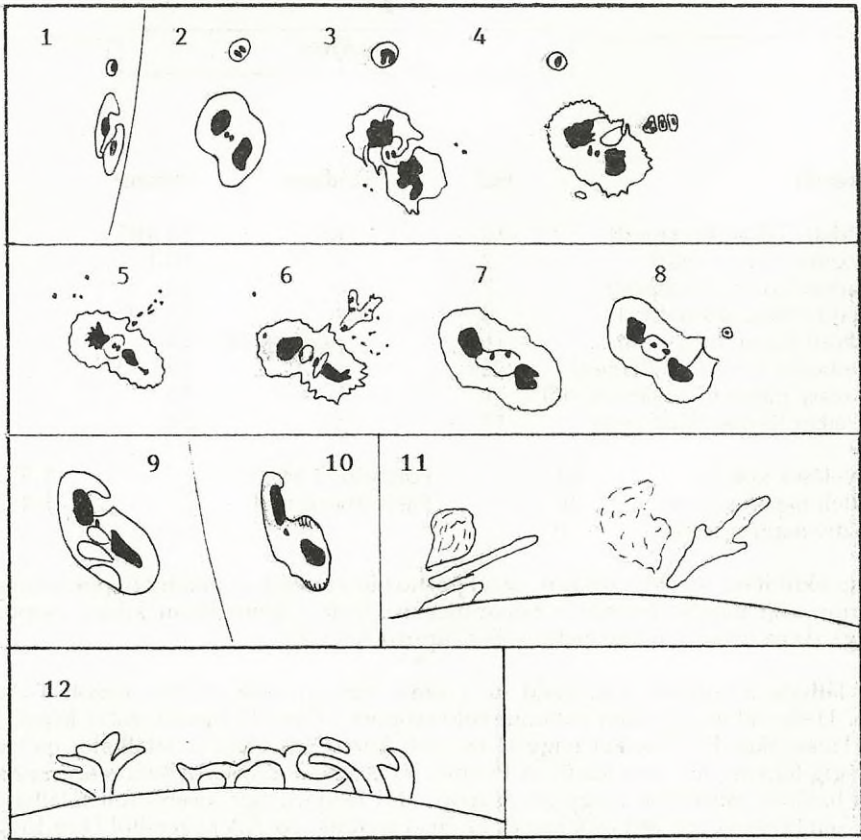
A Nap aktivitása tovább csökken, ezzel párhuzamosan nő az inaktív napok száma. Az április eleji inaktív felszín e hónapban megtörte folyamatosan kilenc csoport (1–15-ig), de ez mind 1–6 nap életű A–B–C típusú AA volt.

1-jén látható a legtöbb AA, majd ez a szám hirtelen esik, 3–10-e között 1 AA látható. 11-én kel az egyetlen valamirevaló csoport +9°-on. H típusú stabil képződmény. Hosszúakás PU-ban két nagy U és ezek között két kicsi U található, melyet mindvégig fényes „tó” vesz körül. A PU-ban jól látszik a szabályos szalás szerkezet, mely a határán csipkébbe megy át. A csoporttól DNY-ra egy kisebb folt található, mely 17-én hirtelen pórussá csökken és 21-én el is tűnik. Az AA közepétől D-re 15-én tűnnek föl pórusok, sokasodnak és változnak, 18-án vannak a legtöbben (13 db). 21-ére a PU-n kívül minden pórus eltűnt. A csoport 17/18-án volt a CM-en. 23-án nyugodott, ugyanilyen szerkezetben. Lehetséges, hogy ezt már láttuk az előző rotációban, mikoris április 21/21-én volt a CM-en +8°-on stabil I típusúként (1–10. rajz). 17-én kel egy G típusú AA +9°-on, 18-án kicsi D, 21-én C, 22-én B típusú; 23-án a CM-en elhal. Ezután a hónap végéig inaktív a felszín.

Május folyamán hat ízben próbáltam protuberanciákat észlelni, de csak kétszer sikerült. Ennek talán az az oka, hogy rájöttem, az interferencia szűrőt döntőgetni kell, úgy, hogy merőleges legyen arra az irányra, ahol a jelenség látszik. Ezt csak okulárszűrőként tudtam megvalósítani. Ebben az esetben nem csak jó átlátszóságnál láttam protuberanciát, hanem 3-as égnél, alacsony napállásnál is. Ennyit a technikai háttérről.

16-án a K-i peremen láttam két protuberanciát (egy szabálytalant és egy virágcsokorszerűt), másnap kiderült, hogy az előbbi egy foltcsoport (G típusú, +9°) míg az

utóbbi inaktív felszín felett volt. A szabálytalan protuberancia magassága kb. 80 ezer km, a virágcsokoré kb. 150 ezer km.

A rajzok adatai: 1. 05.11. 15:45 UT; 2. 05.13. 16:40; 3. 05.15. 14:30; 4. 05.16. 13:45; 5. 05.17. 15:30; 6. 05.18. 17:00; 7. 05.21. 09:20; 8. 05.22. 05:45; 9. 05.23. 06:40; 10. 05.23. 15:10; 11. 05.16. 14:25; 12. 05.28. 14:15

Május 28-án ismét láttam egy fantasztikus protuberanciát a Ny-i peremen. Ennek magassága 50–60 ezer km, ugyancsak egy virágcsokorból és egy alacsony, hosszú, többlyukú hídból állt. Ugyanekkor a K-i peremen magas, kb. -30° -os szélességen egy kis kúp látszott.

Június 3-án közepes égnél szintén találtam két kis protuberanciát a K-i peremen, $+10^{\circ}$ -on egy halvány 40 ezer km magas kúpot, és kb. $+45^{\circ}$ -on egy fényesebb, de alacsonyabb „hurokhalmazt”. Ekkor Szeiber Károly, aki először észlelt a protuberancia feltéttel, nagy kínlódás után rájött, hogy mit kell látni, és mindkettőt szerencsésen azonosította...

ISKUM JÓZSEF